

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพของชาวไทยเกี่ยวกับการได้รับการศึกษาจากรัฐในมาตรา 49 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ปัจจุบันนี้บุคคลกรในวงการศึกษาต่างก็มีความตื่นตัวที่จะร่วมมือกันพัฒนาเยาวชนของชาติ ให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจ ควบคู่กันไปกับความเจริญทางร่างกาย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะได้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ สถาบันการศึกษาจึงเป็นหลักสำคัญที่จะร่วมมือกับสถาบันครอบครัวในการสร้างเยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานการศึกษาและนโยบายการศึกษาของชาติในปัจจุบัน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 5)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพสูงสู่มาตรฐานสากลและทัดเทียมกับนานาชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงตอบสนองเจตนารมณ์ดังกล่าว โดยกำหนดเป้าหมายให้สถานศึกษายกระดับคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 ทั้ง 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก ซึ่งการที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาอย่างตลอดแนว ทั้งในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการตลอดจนการวัดและประเมินผล ซึ่งจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ พบว่า ผลการทดสอบยังต่ำกว่าเกณฑ์

บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังไม่ถึงร้อยละ 4 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเร่งดำเนินการช่วยเหลือและพัฒนาให้สถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามสภาพปัญหาของสถานศึกษาและผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยการบริหารและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยกระดับคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี, 2557)

การจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบริหารงาน คือ ผู้บริหารโรงเรียน โดยมีตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน คือข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ จะต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครู ผู้บริหารโรงเรียนจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารงานปัจจัยหนึ่งมาจากพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหาร กล่าวคือ ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมทางการบริหารที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และทฤษฎีการบริหารที่ดีแล้ว การบริหารงานในโรงเรียนย่อมประสบความสำเร็จโดยง่าย แต่ถ้าพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนขัดแย้งกับความต้องการของครูหรือครู มีความพึงพอใจในตัวผู้บริหารโรงเรียนน้อย ย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานได้ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า งานใดก็ตามถ้าหากผู้ปฏิบัติงาน มีความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่แล้วก็จะนำสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและการกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงาน ผลเสียก็จะเกิดแก่หน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ (บุญมี เวียงนนท์, 2553, หน้า 2)

ระบบการศึกษาไทยเน้นให้คนเป็นเลิศทางวิชาการ ขาดการรู้จักษาตนเอง ครอบครัวยุคใหม่และท้องถื่น ทำให้ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ ไหวเอนง่ายต่อสิ่งเร้าภายนอก ทำให้คนในสังคมปัจจุบันมีปัญหาทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้น ทั้งในสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน ดังนั้น การพัฒนาสติปัญญาหรือเชาว์ปัญญาแต่เพียงอย่างเดียวนั้นจึงไม่เพียงพอที่จะทำให้บุคคลหนึ่งๆ ประสบความสำเร็จได้ทุกด้าน เพราะในสภาพความเป็นจริงของชีวิตต้องการทักษะ และความสามารถในด้านอื่นๆ อีกที่เหนือไปจากการจำเก่ง หรือเรียนเก่ง ซึ่งรวมกันแล้วเรียกว่า เชาว์อารมณ์หรือความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2555, หน้า 1) ความฉลาดทางอารมณ์เป็นส่วนสำคัญ

อยู่เบื้องหลังของความสุข ความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จต่างๆ ในชีวิตมนุษย์ ทั้งในด้านการศึกษาและความสำเร็จในหน้าที่การงานความฉลาดทางอารมณ์ช่วยส่งเสริม อัจฉริยภาพของความเป็นผู้นำที่มีศิลปะในการรู้จักใช้คนได้สำเร็จงานได้ผลและคนเป็นสุข เกิดความรักงาน รักองค์การทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่น มีความ เข้าใจต่อกันและเกื้อหนุนให้มีการใช้ศักยภาพของคนอย่างสูงสุด (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2545, หน้า 34 อ้างถึงใน โยธิตา คงคาอินทร์, 2555, หน้า 1) ผู้นำที่มีความฉลาดทาง สติปัญญาเพียงอย่างเดียว ย่อมไม่สามารถบริหารงานภายใต้การเปลี่ยนแปลงให้ประสบความสำเร็จได้ ต้องใช้ความฉลาดทางอารมณ์ ที่เป็นความสามารถในการจัดการกับ อารมณ์ของตนเอง เพื่อให้เข้าใจในอารมณ์ของผู้อื่น ในองค์การได้อย่างถูกต้อง การ บริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากลักษณะและ พฤติกรรมของผู้บริหารในการเป็นภาวะผู้นำที่ดีในองค์การ โดยภาวะผู้นำที่เข้าใจงาน เข้าใจ คน และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาภาวะผู้นำในองค์การด้วย EQ นั้น ไม่ควรเน้น การใช้อารมณ์เหนือเหตุผล แต่ให้ใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาก็เพื่อที่จะสร้างผู้บริหารให้ เป็นผู้นำที่ฉลาดรู้ ฉลาดทำ ฉลาดพูด ฉลาดคิด และฉลาดปรับอารมณ์ได้ตามสถานการณ์ ผู้นำจะต้องรู้จักเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยการเข้าใจและยอมรับธรรมชาติของอารมณ์ ตนเอง รับฟังทำความเข้าใจและให้เกียรติผู้อื่น และสามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ดี (ปรัชญา ชุ่มนาเสียว, 2553, หน้า 1) สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ อาศัยแนวคิดความ ฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (2546, หน้า 2-3) ประกอบด้วย 1. ด้านดี ได้แก่ 1) การควบคุมตนเอง 2) ความเห็นใจผู้อื่น 3) ความรับผิดชอบ 2. ด้านเก่ง ได้แก่ 1) การมี แรงจูงใจ 2) การตัดสินใจและแก้ปัญหา 3) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น 3. ด้านสุข ได้แก่ 1) ความภูมิใจในตนเอง 2) ความพอใจในชีวิต 3) ความสุขสงบทางใจ

ในยุคโลกาภิวัตน์จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการบริหารงานจึง มุ่งไปสู่ความเป็นพลวัตในบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี รวมทั้ง เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของงาน ซึ่งในอนาคตอันใกล้จะมีการเปลี่ยนแปลงที่ รวดเร็ว (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2553, หน้า 109) ซึ่งในยุคนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคิดเร็ว ทำเร็ว คิดก่อน ทำก่อน มิฉะนั้น จะช้ากว่าคู่แข่ง การคิดเร็ว ทำเร็ว นั้นจะเกี่ยวข้องกับการ ตัดสินใจ (Decision Making) (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2553, หน้า 109-124) ทำไมคนเราต้อง ตัดสินใจ เหตุผลง่ายๆ ก็คือ เพราะเรามีทางเลือกที่ต้องเลือกในชีวิตประจำวัน เราไม่ สามารถหลีกเลี่ยงการตัดสินใจไปได้เลย ซึ่งถ้าตัดสินใจผิดก็ไม่เสียหายอะไรมากนัก แต่

การตัดสินใจบางอย่างเกิดขึ้นเพียงไม่กี่ครั้งในชีวิตและผลการตัดสินใจนั้นมีความสำคัญมาก ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับอนาคตความอยู่รอด ความก้าวหน้า หรือความล้มเหลว ซึ่งถือว่าการตัดสินใจที่มีต้นทุนสูง ถ้าการตัดสินใจผิดพลาดเพียงครั้งเดียว อาจจะไม่สามารถตัดสินใจได้อีก เพราะความเสียหายเกิดขึ้นมากเกินกว่าที่จะรับได้ หรือโอกาสที่จะมีการตัดสินใจเช่นนั้นอาจจะไม่เกิดขึ้นได้อีก หรือทางเลือกที่ดีที่สุดอาจจะผ่านไปแล้ว (วิฑูรย์ ตันศิริคงคผล, 2557, หน้า 3) และการตัดสินใจที่มีเหตุผลนั้นไม่ขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจแต่ขึ้นอยู่กับ กระบวนการตัดสินใจ ที่ใช้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การตัดสินใจที่มีเหตุผลนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าตัดสินใจ อะไร แต่ขึ้นอยู่กับตัดสินใจ อย่างไร (วิฑูรย์ ตันศิริคงคผล, 2557, หน้า 4) บางคนคิดได้แต่ซ้ำก็ถือว่าไม่ประสบความสำเร็จหรือบางคนคิดเร็วแต่ทำช้าก็ถือว่าไม่สำเร็จเช่นกัน ผู้บริหารในยุคนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้เข้าใจ และฝึกฝนให้มีทักษะการตัดสินใจที่ดีพอ เพื่อบริหารองค์การสู่ความเป็นเลิศ (Excellence) ต่อไป (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2553, หน้า 109-124) สำหรับพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ โดยใช้รูปแบบวิธีการตัดสินใจ อาศัยแนวคิดของ Thomas L.Saaty (วิฑูรย์ ตันศิริคงคผล, 2557, หน้า 34) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหมุ่คณะเป็นผู้ดำเนินการกระบวนการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวกลุ่มที่ 2 สมาชิกในหมู่คณะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับผู้บริหารและกลุ่มที่ 3 สมาชิกในหมู่คณะดำเนินการตัดสินใจร่วมกัน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดความฉลาดทางอารมณ์และภาวะผู้นำในองค์การ สิ่งเหล่านี้ไม่ต้องลงทุนแต่ได้รับกำไรที่มหาศาล ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดีและมีชีวิตที่มีความสุขขึ้นได้ทั้ง EQ และภาวะผู้นำมีส่วนเชื่อมโยงกัน (จุมพจน์ เชื้อสาย, 2553, หน้า 111) นอกจากนี้บุคคลยังมีตำแหน่งสูงขึ้นในองค์การความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ยิ่งทวีตามความสูงของตำแหน่งนั้น ทั้งนี้เพราะการมีทักษะและความเข้าใจทางอารมณ์ จะช่วยเป็นตัวขับเคลื่อนความคิดและการตัดสินใจตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น (วรรณรักษ์ นุรักษ์, 2553, หน้า 1) ประกอบกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ได้มีผลงานที่ประสบผลสำเร็จอย่างสูง ดังนี้ รางวัลผู้บริหารชนะเลิศ OBEC AWARDS ระดับชาติ จำนวน 2 รายการ โรงเรียนขนาดเล็ก ชนะเลิศ OBEC AWARDS ระดับชาติ จำนวน 1 โรงเรียน รางวัลนักเรียนชนะเลิศแข่งขันทักษะวิชาการ ระดับประเทศ จำนวน 13 รายการ และประสิทธิภาพการบริหารของเขตพื้นที่ติดอันดับ 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ, 2557, หน้า 14)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนบ้านท่าเชิงเครือ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อจะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมาย

ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในอนาคต เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเลือกวิธีการตัดสินใจให้เหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนแต่ละประเภทยิ่งขึ้นและยังเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงแนวทางการบริหารงาน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนส่งผลดีต่อครู นักเรียน และต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษาทุกระดับและบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงาน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียน ก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาโดยรวมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน อยู่รูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจในกลุ่มใด

ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศึกษาบึงกาฬ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของ
ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน
โดยจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาบึงกาฬ ตามความ
คิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง
และครูผู้สอน โดยจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่ต่างกันและรูปแบบพฤติกรรมการ
ตัดสินใจ
5. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของ
ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน
โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาบึงกาฬ ตามความ
คิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง

และครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันและรูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจ

7. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันและรูปแบบพฤติกรรมตัดสินใจ

9. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัย ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน มีรูปแบบพฤติกรรมตัดสินใจ อยู่ในกลุ่มที่ 3 สมาชิกในหมู่คณะดำเนินกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน

3. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็น

ของผู้อำนวยการโรงเรียนรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งและ
ครูผู้สอน โดยจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน มีความแตกต่างกัน

4. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน โดยจำแนก
ตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งที่ต่างกันและรูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจ
มีความสัมพันธ์กัน

5. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งและครูผู้สอน โดยจำแนก
ตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

6. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน โดยจำแนก
ตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันและรูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจ
มีความสัมพันธ์กัน

7. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน โดยจำแนก
ตามขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

8. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน โดยจำแนก
ตามขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันและรูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจ
มีความสัมพันธ์กัน

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบระดับความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน
2. ได้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งและครูผู้สอน
3. ได้ทราบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งและครูผู้สอน
4. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงแนวทางในการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเลือกวิธีการตัดสินใจให้เหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น
5. ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษาทุกระดับและบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ปรับปรุง พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากขึ้น อันจะช่วยให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานและองค์การต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรม การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ดังนี้ คือ

1.1 ความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (2546, หน้า 2-3) โดยมี องค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน ประกอบด้วย

1.1.1 ด้านดี ได้แก่

1.1.1.1 การควบคุมตนเอง

1.1.1.2 ความเห็นใจผู้อื่น

1.1.1.3 ความรับผิดชอบ

1.1.2 ด้านเก่ง ได้แก่

1.1.2.1 การมีแรงจูงใจ

1.1.2.2 การตัดสินใจและแก้ปัญหา

1.1.2.3 การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

1.1.3 ด้านสุข ได้แก่

1.1.3.1 ความภูมิใจในตนเอง

1.1.3.2 ความพอใจในชีวิต

1.1.3.3 ความสุขสงบทางใจ

1.2 พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 ตามขอบข่ายภาระงานการบริหารงานในสถานศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 28) ซึ่งประกอบด้วยภาระงาน 4 งาน คือ

1.2.1.1 การบริหารงานวิชาการ

1.2.1.2 การบริหารงานงบประมาณ

1.2.1.3 การบริหารงานบุคคล

1.2.1.4 การบริหารงานทั่วไป

1.2.2 รูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจ โดยใช้รูปแบบวิธีการตัดสินใจ

ตามแนวคิดของ Thomas L.Saaty (วิฑูรย์ ตันศิริคงคล, 2557, หน้า 34) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1.2.2.1 กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหมู่คณะเป็นผู้ดำเนินกระบวนการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว
- 1.2.2.2 กลุ่มที่ 2 สมาชิกในหมู่คณะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับผู้บริหาร
- 1.2.2.3 กลุ่มที่ 3 สมาชิกในหมู่คณะดำเนินกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,322 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 243 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,079 คน จาก 212 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 332 คน จาก 83 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดย ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607–610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 43) จากเกณฑ์ที่กำหนดในตาราง Krejcie and Morgan จำนวน 332 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 4 คน โดยเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน และ ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 83 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 83 คน และครูผู้สอน จำนวน 166 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพ

3.1.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

3.1.1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง

3.1.1.3 ครูผู้สอน

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.2.1 ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

3.1.2.2 ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.3 ขนาดโรงเรียน ประกอบด้วย

3.1.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-120 คน)

3.1.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)

3.1.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกอบด้วย

3.2.1.1 ด้านดี ได้แก่

- 1) การควบคุมตนเอง
- 2) ความเห็นใจผู้อื่น
- 3) ความรับผิดชอบ

3.2.1.2 ด้านเก่ง ได้แก่

- 1) การมีแรงจูงใจ
- 2) การตัดสินใจและแก้ปัญหา
- 3) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

3.2.1.3 ด้านสุข ได้แก่

- 1) ความภูมิใจในตนเอง
- 2) ความพอใจในชีวิต
- 3) ความสุขสงบทางใจ

3.2.2 พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.2.1 ตามขอบข่ายภาระงานการบริหารงาน 4 งาน ดังนี้

- 1) การบริหารงานวิชาการ
- 2) การบริหารงานงบประมาณ
- 3) การบริหารงานบุคคล

4) การบริหารงานทั่วไป

3.2.2.2 รูปแบบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ โดยใช้รูปแบบวิธีการตัดสินใจ ตามแนวคิดของ Thomas L.Saaty (วิฑูรย์ ตันศิริคงคผล, 2557, หน้า 34)

1) กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหมู่คณะเป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว

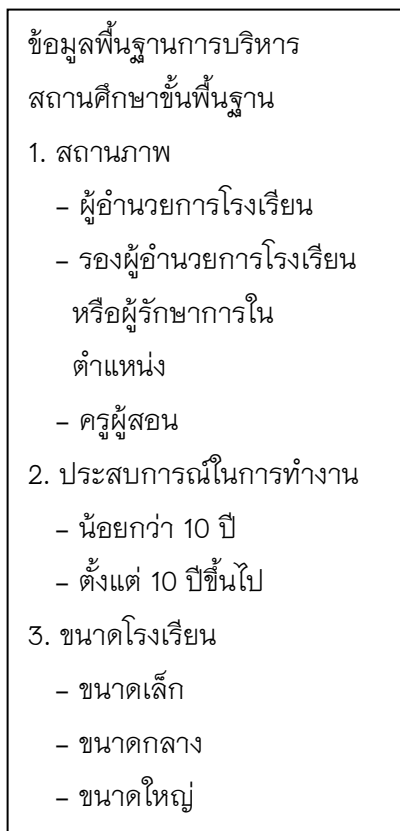
2) กลุ่มที่ 2 สมาชิกในหมู่คณะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับผู้บริหาร

3) กลุ่มที่ 3 สมาชิกในหมู่คณะดำเนินการตัดสินใจร่วมกัน

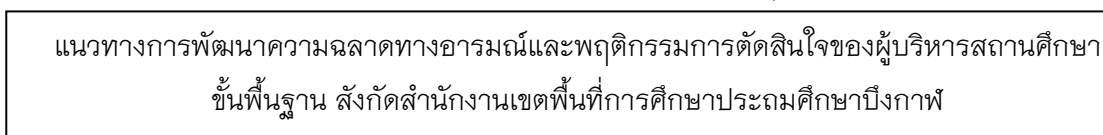
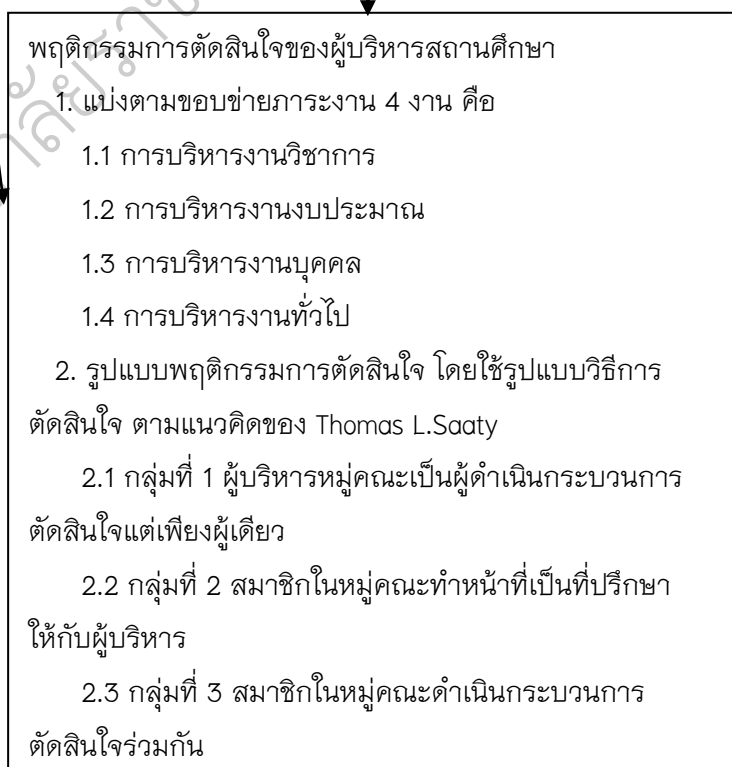
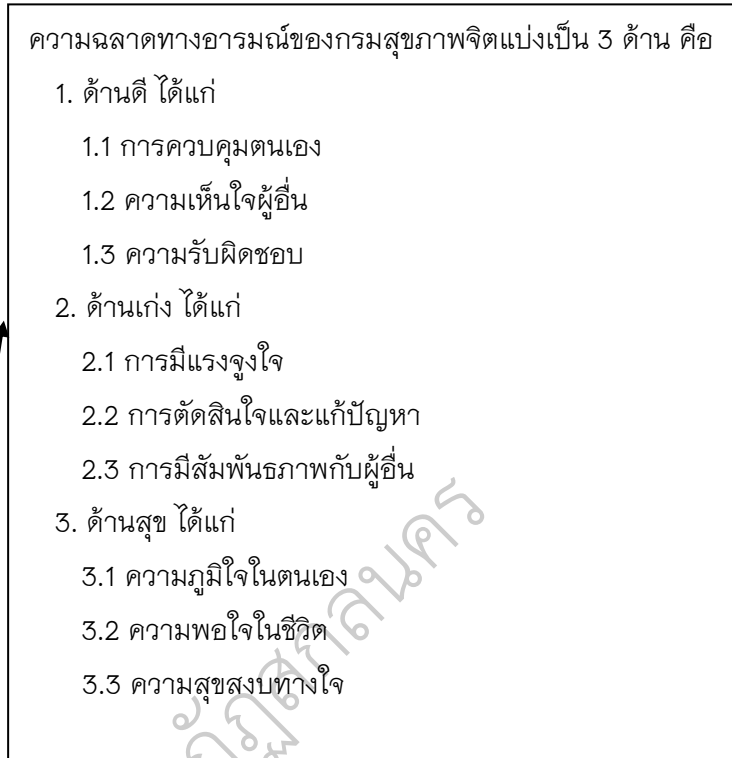
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามแนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (2546, หน้า 2-3) ประกอบด้วย 1. ด้านดี ได้แก่ 1) การควบคุมตนเอง 2) ความเห็นใจผู้อื่น 3) ความรับผิดชอบ 2. ด้านเก่ง ได้แก่ 1) การมีแรงจูงใจ 2) การตัดสินใจและแก้ปัญหา 3) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น 3. ด้านสุข ได้แก่ 1) ความภูมิใจในตนเอง 2) ความพอใจในชีวิต 3) ความสุขสงบทางใจ และพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 1. แบ่งตามขอบข่ายภาระงาน 4 งาน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป 2. รูปแบบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ โดยใช้รูปแบบวิธีการตัดสินใจ ตามแนวคิดของ Thomas L.Saaty (วิฑูรย์ ตันศิริคงคผล, 2557, หน้า 34) ที่ได้จากการสังเคราะห์นั้นประกอบด้วย 1) กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหมู่คณะเป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว 2) กลุ่มที่ 2 สมาชิกในหมู่คณะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับผู้บริหาร 3) กลุ่มที่ 3 สมาชิกในหมู่คณะดำเนินการตัดสินใจร่วมกัน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน ซึ่งสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อให้งานวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ในการรับรู้และเข้าใจทั้งในอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งความสามารถในการจัดการอารมณ์เพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต โดยการรับรู้ของผู้บริหารว่ามีพฤติกรรม ต่อไปนี้

1.1 ด้านดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบ ซึ่งมีรายละเอียด ประกอบด้วย

1.1.1 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเอง เช่น รู้อารมณ์ และความต้องการของตนเอง ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้ และแสดงออกอย่างเหมาะสม

1.1.2 ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น เช่น ใส่ใจผู้อื่น เข้าใจและยอมรับผู้อื่น แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.1.3 ความสามารถในการรับผิดชอบ เช่น รู้จักการให้ รู้จักการรับ รู้จักรับผิดชอบ รู้จักให้อภัยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

1.2 ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการมีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหา ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วย

1.2.1 ความสามารถในการมีแรงจูงใจ เช่น รู้จักศักยภาพของตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้ และมีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย

1.2.2 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา เช่น รับรู้และเข้าใจปัญหา มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น

1.2.3 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น เช่น รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

1.3 ด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง ความพอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ ประกอบด้วย

1.3.1 ความภูมิใจตนเอง เช่น เห็นคุณค่าในตนเอง เชื้อมั่นในตนเอง

1.3.2 ความพึงพอใจในชีวิต เช่น รู้จักมองโลกในแง่ดีมีอารมณ์ขัน
พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

1.3.3 ความสงบทางใจ เช่น มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข รู้จักผ่อนคลาย มีความสงบ

2. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนตามขอบข่ายภาระงานการบริหารงานในสถานศึกษา 4 งาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการบริหารออกโดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ตามขอบข่ายภาระงานการบริหารงานในสถานศึกษา 4 งาน คือ

2.1.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภาระงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.1.2 การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ภาระงานที่เกี่ยวกับการอนุมัติ การใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับสรร การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การวางแผนพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ การจัดหาพัสดุ การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายงาน

2.1.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง ภาระงานที่เกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลาทุกประเภท การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและยกย่อง เชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง ภาระงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การวางแผน การบริหารงานการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การดำเนินงานธุรการ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การเสนอความเห็นรวมหรือเลิกสถานศึกษา การประสาน การจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยการระดมทรัพยากร

เพื่อการศึกษาทัศนศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วน ท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

2.2 การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ รูปแบบพฤติกรรมการตัดสินใจ โดยใช้รูปแบบวิธีการตัดสินใจ ตามแนวคิดของ Thomas L.Saaty (วิฑูรย์ ตันศิริคงคผล, 2557, หน้า 34) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม 8 รูปแบบด้วยกัน คือ

2.2.1 กลุ่มที่ 1 หมายถึง ผู้บริหารหมู่คณะเป็นผู้ดำเนินกระบวนการ ตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว แบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ

2.2.1.1 รูปแบบที่ 1.1 ผู้บริหารตัดสินใจคนเดียว ผู้บริหารกำหนด ปัญหา วิจัยปัญหา กำหนดเกณฑ์ ค้นหาทางเลือกและวิจัยเลือกทางเลือกด้วยตนเอง

2.2.1.2 รูปแบบที่ 1.2 ผู้บริหารตัดสินใจคนเดียว โดยใช้ข้อมูลจาก สมาชิกในหมู่คณะผู้กำหนดปัญหา แต่ไม่สามารถดำเนินการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ต้องพึ่งข้อมูลจากสมาชิก แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจ

2.2.1.3 รูปแบบที่ 1.3 ผู้บริหารตัดสินใจคนเดียว โดยใช้ผลที่ผ่านการตรวจสอบจากสมาชิกในหมู่คณะ ผู้บริหารดำเนินการตัดสินใจด้วยตนเองก่อน แล้วส่งผลการตัดสินใจให้สมาชิกในหมู่คณะ ทบทวนและตรวจสอบเพื่อขอความคิดเห็น ก่อนที่ผู้บริหารจะตัดสินใจ

2.2.2 กลุ่มที่ 2 หมายถึง สมาชิกในหมู่คณะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้กับผู้บริหาร แบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ

2.2.2.1 รูปแบบที่ 2.1 ผู้บริหารจะเลือกสมาชิกบางคนที่น่าไว้วางใจ หรือให้ความน่าเชื่อถือมาร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ยกเว้นการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ ผู้นำยังคงบทบาทนี้อยู่

2.2.2.2 รูปแบบที่ 2.2 ผู้บริหารและสมาชิกทุกคนในหมู่คณะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ยกเว้นขั้นตอนสุดท้าย คือ การตัดสินใจเลือกทางเลือก เป็นบทบาทของผู้นำ

2.2.3 กลุ่มที่ 3 หมายถึง สมาชิกในหมู่คณะดำเนินการตัดสินใจร่วมกัน แบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ

2.2.3.1 รูปแบบที่ 3.1 ผู้บริหารและสมาชิกทุกคนในหมู่คณะ
ดำเนินกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน

2.2.3.2 รูปแบบที่ 3.2 สมาชิกทุกคนในหมู่คณะดำเนิน
กระบวนการตัดสินใจร่วมกัน ผู้บริหารไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทำหน้าที่พี่เลี้ยง
(Facilitator หรือ Coach) ให้หมู่คณะดำเนินกระบวนการเป็นไปอย่างถูกต้อง

2.2.3.3 รูปแบบที่ 3.3 ไม่มีผู้บริหารถาวร สมาชิกในหมู่คณะ
ล้วนแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีมโนธรรม จริยธรรม และศีลธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
และส่วนร่วมสูง ในรูปแบบนี้ สมาชิกเลือกหัวหน้าเฉพาะกิจเพื่อช่วยให้ประสานงานกับ
สมาชิกในหมู่คณะ โดยมีเป้าหมายในการแก้ปัญหาให้เป็นไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้นและ
เป็นตัวแทนในการนำเสนอการตัดสินใจของหมู่คณะต่อภายนอก เมื่อปัญหาเปลี่ยนไป ผู้ที่
จะมาเป็นหัวหน้าก็จะเปลี่ยนไปด้วยตามความเหมาะสม

3. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา
2557

4. สถานภาพ หมายถึง สถานะของบุคคลที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งตาม
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู ให้ได้รับราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน
และรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งและครูผู้สอน
แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

4.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
ปีการศึกษา 2557

4.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่ง
รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

4.3 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการ
เรียนการสอนในโรงเรียน และไม่ได้ดำรงตำแหน่งในข้อ 4.1 และข้อ 4.2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2557

5. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้อำนวยการโรงเรียน
รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่ง และครูผู้สอนได้รับหน้าที่ในตำแหน่ง

จนถึงปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

6. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2557 โดยแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

6.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน

6.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 121-300 คน

6.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ หมายถึง หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่เป็นองค์กรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบึงกาฬ อำเภอศรีวิไล อำเภอพรเจริญ อำเภอเซกา อำเภอบึงโขงหลง อำเภอบุ่งคล้า อำเภอปากคาด และอำเภอโซ่พิสัย

8. แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ หมายถึง การนำความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้านมาร่างเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมกรบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน พิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้นจึงจะเสนอในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี